

כלי להערכת תפקוד של תלמידים עם צרכים מיוחדים – חטיבת ביניים
פירוט סיווג ההיגדים לנושאים ולממדים בכלי ההערכה

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
תפקוד קוגניטיבי לימודי-שפתי	הבנה של השפה הדבורה (משיח יומיומי עד שיח אורייני)	מתקשה בהבנה של שיח לימודי המערב אוצר מילים רחב	שלילי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של מילות סלנג ושל ביטויי סלנג	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של הוראות הניתנות בעל פה בכיתה (הוראות לביצוע מטלה לימודית, להתארגנות יום-יומית וכד')	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של המשמעות העיקרית של הנאמר בשיחה יום-יומית	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה בהבנה של שיח דבור המבטא רמזים, מסרים סמויים או הומור	שלילי	רמת תפקוד
	הבעה של השפה הדבורה (סוגות שונות)	משתמש נכון בהטיות הפועל (לפי זמן, לפי שמות גוף וכו') במהלך שיחה	חיובי	רמת תפקוד
		מדייק בשיום חפצים או פעולות	חיובי	רמת תפקוד
		מנסח בעל פה שאלות ברורות	חיובי	רמת תפקוד
		מנסח בעל פה רעיונות בבהירות (מדימיונו, מטקסט כתוב, משיח דבור)	חיובי	רמת תפקוד
	קריאה והבנה של השפה הכתובה	מדייק בקריאה של מילים שאינן מנוקדות	חיובי	רמת תפקוד
		קורא קריאה קולית בהתאם לסימני הפיסוק שבטקסט	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של הוראות כתובות (בין אם קורא בעצמו בין אם מקריאים לו)	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של משמעות מילים וביטויים שאינם מוכרים לו (לפי מבנה המילה, לפי הקשר או לפי מילים דומות)	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של טקסטים מתחומי תוכן שונים כגון ספרות, מדעים, תנ"ך וכו' (בין אם קורא בעצמו בין אם מקריאים לו)	חיובי	רמת תפקוד
	מיומנויות תיעתוק-כתיב וכתב	מארגן את כתיבתו בהתאם לכללי עריכה בסיסיים (כותרת, פסקאות, תוכן עניינים)	חיובי	רמת תפקוד
		כותב בכתב יד קריא	חיובי	רמת תפקוד
מתקשה להעתיק מהלוח (משפטים או טקסט)		שלילי	רמת תפקוד	
מספיק לרשום את הנדרש בשיעור (שיעורי בית, סיכומים מוכתבים וכו')		חיובי	רמת תפקוד	
הבעה של השפה הכתובה - הפקת שיח כתוב	מנסח נכון משפטים מחוברים או משפטים מורכבים בכתיבתו	חיובי	רמת תפקוד	
	משתמש נכון בסימני פיסוק בכתיבתו	חיובי	רמת תפקוד	
	מתקשה להשיב בכתב על שאלות הנשאלות בכתב או בעל-פה	שלילי	רמת תפקוד	
	מצליח להביע את דעותיו ואת רעיונותיו בכתב בצורה ברורה ורהוטה	חיובי	רמת תפקוד	
	מצליח לסכם בכתב תכנים הנלמדים במהלך השיעור	חיובי	רמת תפקוד	
תפקודי קשב	דעתו מוסחת בקלות בידי גורמים חיצוניים (רעשים, חפצים, תנועה בכיתה וכד')	שלילי	תדירות	
	עושה הפסקות רבות בביצוע מטלות לימוד	שלילי	תדירות	
	מחמיץ פרטים מהותיים הנאמרים במהלך שיעור	שלילי	תדירות	
	מתקשה לבצע משימות הדורשות ריכוז לאורך זמן	שלילי	תדירות	

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
	כישורי חשיבה	מקשר בין נושאי לימוד שונים	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה להתייחס לכל הפרטים, הנתונים או הגורמים במטלות לימודיות	שלילי	רמת תפקוד
		מתקשה לקבל רעיונות חדשים העולים במהלך הלמידה (בעבודה קבוצתית או בדיונים כיתתיים)	שלילי	רמת תפקוד
		מראה הבנה כי יש כמה דרכים לפרש בעיות לימוד או לפתור אותן	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של מושגים ושל רעיונות יותר מהרמה הקונקרטית	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה להבחין בין עיקר לטפל	שלילי	רמת תפקוד
		מתקשה להתמודד עם מטלה המצריכה הסקת מסקנות במקצועות הלימוד השונים	שלילי	רמת תפקוד
	תהליכי למידה	מתקשה ללמוד תכנים שאינם מלווים באמצעי המחשה חזותיים (ויזואליים)	שלילי	רמת תפקוד
		מבצע משימות של למידה עצמית בכיתה	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה להתמודד עם שאלות פתוחות במטלות לימוד	שלילי	רמת תפקוד
		מצליח להתמודד עם שאלות סגורות (נכון או לא נכון, רב-בררה) במטלות לימוד	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לארגן חומר לימוד בטבלאות, בתרשימים, בעזרת מילות מפתח וכו'	חיובי	רמת תפקוד
		מראה סקרנות בנוגע לחומר הנלמד	חיובי	רמת תפקוד
		מכיר דמויות מפורסמות בתרבות או בספורט (זמרים, שחקנים, שחקני כדורגל וכו')	חיובי	רמת תפקוד
	ידע כללי ואקטואליה	מפגין ידע כללי באירועים אקטואליים בארץ ובעולם	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של תפקיד מוסדות שונים בקהילה ובמדינה (בית משפט, כנסת, עירייה וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מפגין ידע כללי בתחומים שונים שאינם נלמדים בבית הספר	חיובי	רמת תפקוד
		שולט במיומנויות מחשב בסיסיות (הפעלה, גלילה, פתיחה ושמירת קבצים, שימוש בסיסי במעבד תמלילים וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח ללמוד בסביבות למידה ממוחשבות	חיובי	רמת תפקוד
	תקשוב	שולט במיומנויות אינטרנט (חיפוש מידע, שימוש באתר בית הספר, רשתות חברתיות וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מראה ידע בתכונות של צורות ושל גופים גאומטריים	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לפתור משוואות פשוטות	חיובי	רמת תפקוד
	חשיבה מתמטית	מראה הבנה שאפשר לייצג את אותו ערך מספרי באופנים שונים (שבר פשוט, שבר עשרוני ואחוזים).	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של סמלים מתמטיים ($<$, $>$, $\neq$, $\%$)	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה לזכור בעל פה נוסחאות מתמטיות פשוטות	שלילי	רמת תפקוד
		מתקשה לתכנן סדר פעולות במטלת לימוד	שלילי	רמת תפקוד
		מתקשה לבצע מטלות לימוד המצריכות רצף פעולות לוגי	שלילי	רמת תפקוד
		בוחר באסטרטגיות למידה העוזרות לו לבצע את מטלות הלימוד ביעילות	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש בזיכרון העבודה שלו כדי לבצע פעולות שגרה בלמידה	חיובי	רמת תפקוד

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
תפקוד בתחום התקשורת	היגדים מקדימים	מדבר (באמצעות קולו) לצורך תקשורת		נכון/לא נכון
		מפיק משפטים לצורך תקשורת		נכון/לא נכון
		מדבר באמצעות תקשורת תומכת וחלופית (תת"ח)		נכון/לא נכון
	דיבור	מדבר בנימוט דיבור (אנטונציות) מגוונות ומתאימות לתוכן השיחה	חיובי	רמת תפקוד
		מבטא מילים באופן משובש המקשה את הבנת דבריו	שלילי	רמת תפקוד
		מגמגם באופן המקשה את הבנת דבריו	שלילי	רמת תפקוד
	הענות לתקשורת	מדבר בקצב מהיר מדי או איטי מדי המקשה לעקוב אחר דבריו	שלילי	רמת תפקוד
		מתעלם מניסיונות של אחרים ליצור איתו קשר (תלמידים שונים, אנשי צוות)	שלילי	רמת תפקוד
		עונה כשפונים אליו (עונה באמצעות תנועות גוף, במגע, בקולות או במילים)	חיובי	רמת תפקוד
		עונה תשובות קצרות מדי באופן הפוגע ברצף השיחה	שלילי	רמת תפקוד
		יוזם פניה לאחר (באמצעות תנועות גוף, מגע, קולות או מילים)	חיובי	רמת תפקוד
		פותח בשיחה (שואל, מבקש, מציע וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		שואל שאלה ואינו מחכה לתשובה (ממשיך בדבריו, ממשיך בעיסוקיו, הולך וכו')	שלילי	רמת תפקוד
		שואל שוב ושוב, גם לאחר שקיבל תשובה לשאלה	שלילי	רמת תפקוד
	כישורי שיח	כאשר אינו מובן, מנסה להביע את עצמו בדרכים אחרות (מנסח מחדש, מדגים, מצביע וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מבקש הבהרה כאשר אינו מבין את הנאמר	חיובי	רמת תפקוד
		מתאים את דבריו לזהות הנמען (חבר, אדם לא מוכר, איש צוות)	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה לשמור על דו-שיח רצוף	שלילי	רמת תפקוד
		במהלך שיחה, לוקח תור בעיתוי המתאים	חיובי	רמת תפקוד
		מפרש נכון נימוט דיבור שונות	חיובי	רמת תפקוד
		מעלה נושאים שאינם רלוונטיים להקשר השיחה או המצב ("out of the blue")	שלילי	רמת תפקוד
	תקשורת בלתי מילולית	מראה הבנה של מסרים המועברים באמצעות מחוות גוף מוסכמות (גיסטות)	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש במחוות גוף מוסכמות (גיסטות) כדי להעביר מסר	חיובי	רמת תפקוד
		יוצר קשר עין חיוני במהלך שיחה	חיובי	רמת תפקוד
		מביע רגשות באמצעות שפת גוף (חיוד, השפלת מבט, הפניית גב וכו')	חיובי	רמת תפקוד
תפקוד רגשי	הבנה והבעה רגשית	מזהה תכנים רגשיים העולים מסיפורים, מהצגות וכו'	חיובי	תדירות
		מביע רגשות בשיחה קבוצתית או בשיחה אישית	חיובי	תדירות
		מגלה חרטה או צער כשמבין שטעה או כשמסבירים לו שטעה	חיובי	תדירות

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
	התנהגות חזרתית ופגיעה עצמית	חוזר ללא הרף על הברות ועל מילים או על משפטים ללא הקשר וללא נמען	שלילי	תדירות
		מראה התנהגות חזרתית (תנועות גוף, קולות או טקסים) כמה פעמים ביום	שלילי	תדירות
		מגרד את גופו, נושך את עצמו, תולש שיער עד כדי פגיעה עצמית	שלילי	תדירות
		פוגע בעצמו באופן המסכן את חייו (בולע חפצים, מחדיר חפצים לגופו, חותך את עצמו, מטיח ראש וכו')	שלילי	תדירות
	ויסות רגשי	מתקשה לדחות סיפוקים	שלילי	תדירות
		מתקשה במעבר מפעילות אחת לפעילות אחרת	שלילי	תדירות
		מתקשה לתפקד כשהשגרה מופרת (שינוי סדר יום, מורה מחליפה)	שלילי	תדירות
		מציע להתפשר או מוכן להתפשר בשעת מחלוקת (בוויכוח בין חברים, במשחק, בריב על חפץ וכו')	חיובי	תדירות
		מתקשה לפתור בעצמו בעיות אישיות או בעיות חברתיות פשוטות ושגרתיות	שלילי	תדירות
		תולה את האשמה על אחרים גם במצבים שבהם האחריות מוטלת עליו	שלילי	תדירות
	תגובה רגשית לא מידתית	מראה שינויים פתאומיים וקיצוניים במצב הרוח (שמחה-עצב, רוגע-עצבנות, אדישות-כעס)	שלילי	תדירות
		מגיב באופן לא פרופורציונלי במהלך מריבה	שלילי	תדירות
		מגיב יתר על המידה לגירויים סביבתיים שונים (רעש, מגע, תאורה וכו')	שלילי	תדירות
		מתקשה לחזור לתפקוד לאחר שנתקל בקושי	שלילי	תדירות
		מתפרץ בזעם באופן המסכן את עצמו או את סביבתו	שלילי	תדירות
		מגיב בכעס קיצוני ופתאומי במצבים יום יומיים כמה פעמים ביום ("פתיל קצר")	שלילי	תדירות
		נוטה להיעלב בקלות רבה (ממבט, מנגיעה מקרית, מאמירה סתמית)	שלילי	תדירות
		מביע מחשבות בנוגע למוות של עצמו	שלילי	תדירות
	אובדנות	מאיים בהתאבדות	שלילי	תדירות
		מאיים לבצע פעולה קיצונית העלולה לפגוע בחייו	שלילי	תדירות
		מסתגר בתוך עצמו	שלילי	תדירות
	סממנים למצוקה רגשית	מתלונן על מיחושים או על כאבים המשפיעים על תפקודו (ללא סיבה רפואית ידועה)	שלילי	תדירות
		מביע חרדות ופחדים המשפיעים על תפקודו	שלילי	תדירות
		נוטה לייחס לאחרים כוונות שליליות ופוגעניות כלפיו ללא סיבה ברורה (גם לאחר בירור)	שלילי	תדירות
		מביע הנאה מפעילויות חברתיות, ממשחקים, מטיולים וכו'	חיובי	תדירות
		נראה בודד וכבוי	שלילי	תדירות
		מגלה אדישות למתרחש בכיתה או בהפסקה ללא קשר לסוג הפעילות	שלילי	תדירות

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
תפיסה עצמית	מחפש אישורים וחיזוקים בכל פעולה שהוא עושה	מביע אי-שביעות רצון מעצמו ("אני כישלון", "אני אפס", "אני לא שווה")	שלילי	תדירות
		מאשים את עצמו גם במצבים שאינם תלויים בו	שלילי	תדירות
		במצבים חברתיים, מוותר בקלות רבה מדי על הדברים החשובים לו	שלילי	תדירות
		אומר ש"לא ילך לו"	שלילי	תדירות
		נכנע בקלות רבה מדי לתכתיבי תלמידים אחרים	שלילי	תדירות
		מתנגד לבצע משימות לימוד או נמנע מלבצע אותן	שלילי	תדירות
	מוטיבציה לימודית	מוותר לעצמו בקלות בשעת ביצוע מטלות לימוד	שלילי	תדירות
		מראה מוטיבציה לימודית	חיובי	תדירות
		אוכל ושותה באופן עצמאי	חיובי	רמת תפקוד
עצמאות תפקודית והתארגנות	תפקוד יום יומי בסיסי	מתארגן לקראת הפסקות אוכל או ארוחות באופן עצמאי (מוציא את האוכל ושותיה מהתיק או קונה במזנון)	חיובי	רמת תפקוד
		שומר על הרגלי אכילה מקובלים באופן עצמאי (מכניס כמויות סבירות של אוכל לפה, שומר על סביבת אוכל נקיה וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		דואג לשמור על הופעה מסודרת וניקיון אישי במהלך יום הלימודים	חיובי	רמת תפקוד
		שולט בצרכיו	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה להתארגן בשירותים עצמו (מתפשט, מנקה את עצמו, מתלבש, שוטף ידיים וכו')	שלילי	רמת תפקוד
		מתמצא בסביבת בית הספר (כיתות, חדרי מקצוע, מזכירות, חצר)	חיובי	רמת תפקוד
	מיומנויות נדרשות בשגרה לימודית	מקפיד להגיע לכיתה כשברשותו הציוד הנדרש ללמידה	חיובי	רמת תפקוד
		דואג להגיע לחדרי הכיתות בהתאם למערכת השעות הכיתתית (מגיע בכוחות עצמו או מנחה אחרים כיצד לסייע לו להגיע)	חיובי	רמת תפקוד
		מתארגן לקראת ביצוע מטלות שונות הניתנות בזמן השיעור (בין שהתלמיד מתארגן בכוחות עצמו בין שהוא מנחה אחרים כיצד לסייע לו להתארגן)	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לסיים מטלה לימודית בזמן המוקצב לה	חיובי	רמת תפקוד
		מתנהל על פי הכללים גם ללא נוכחות צוות	חיובי	רמת תפקוד
		נוטה לבצע פעולות בחוסר תשומת לב לסיכונים (לעצמו או לסביבה)	שלילי	רמת תפקוד
		מסרב לעבוד עם חומרים שונים (חומרי מעבדה, חומרי יצירה, מוצרי מזון)	שלילי	רמת תפקוד
		מצליח לאחוז בחפצים קטנים (מחק, מחדד וכו')	חיובי	רמת תפקוד
	שימוש באמצעים למודיים בסיסיים	מתקשה להשתמש בציוד יום-יומי (קלמר, דפדוף בספר, בקבוק וכו') באופן עצמאי	שלילי	רמת תפקוד
		מצליח להתאים את עוצמת הכוח לפעולה (כתיבה, הנחת חפץ, לחיצת יד וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה בהרמת חפצים בעלי משקל סביר (ספר, ילקוט, כיסא וכו')	שלילי	רמת תפקוד
		באופן עצמאי	שלילי	רמת תפקוד
		מתקשה לבצע באופן עצמאי פעולות בסיסיות בהפעלת מחשב או טאבלט (שימוש במקלדת ועכבר, שימוש במסך מגע)	שלילי	רמת תפקוד
			שלילי	רמת תפקוד

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
	ניידות תפקודית	עובר באופן עצמאי מתנוחה לתנוחה (ישיבה, עמידה)	חיובי	רמת תפקוד
		מתגבר באופן עצמאי על מכשולים פיזיים העומדים בדרכו (מעברים צרים, חפצים חוסמים וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מתנייד באופן עצמאי בבית הספר	חיובי	רמת תפקוד
		מתנייד בקצב איטי	שלילי	רמת תפקוד
		הליכתו יציבה (אינו נוטה למעוד או ליפול)	חיובי	רמת תפקוד
		עולה במדרגות בכוחות עצמו	חיובי	רמת תפקוד
תפקוד חברתי	אינטראקציה חברתית	מביע את רצונותיו או את דעותיו לפני חבר או חברה	חיובי	תדירות
		יוזם אינטראקציה חברתית	חיובי	תדירות
		נצפה לבד בהפסקה	שלילי	תדירות
		משתף פעולה עם תלמידים שונים בעבודות קבוצתיות (במשימות לימודיות או במשימות חברתיות)	חיובי	תדירות
		מתקשה לבסס את מקומו בקבוצת חברים	שלילי	תדירות
		מראה עניין באינטראקציה חברתית (גם אם לא מצליח להשתלב בה)	חיובי	תדירות
		מתקשה לפעול בדרכים מקובלות כדי להשתלב בסיטואציות חברתיות	שלילי	תדירות
		מתנהג באופן שבו הוא מביך את עצמו לפני תלמידים אחרים	שלילי	תדירות
	התייחסות לאחר	מראה הבנה של יחסי הכוחות במצבים חברתיים (מזהה קבוצות השתייכות, מבין מי המנהיג ומי התלמיד הדחוי)	חיובי	תדירות
		מפסיק את התנהגותו אם מבחין שהוא מפריע לתלמיד אחר	חיובי	תדירות
		מתנצל לאחר שפגע במישהו	חיובי	תדירות
		לוקח חפץ מתלמיד אחר ללא רשותו	שלילי	תדירות
		מתקשה לשמור על גבולות הגוף או על המרחב האישי (נצמד, מחבק, נוגע)	שלילי	תדירות
		מתבטא באלומות מילולית כלפי מבוגרים	שלילי	תדירות
התנהגות בלתי מסתגלת	התנהגות בלתי מסתגלת	פוגע פיזית בתלמידים אחרים (מכה, בועט, מושך בשיער, וכו')	שלילי	תדירות
		פוגע פיזית במבוגרים	שלילי	תדירות
		מתנהג באופן המסכן את עצמו (עומד על אדן חלון, קופץ על שולחנות, מטפס על גג בית הספר וכו')	שלילי	תדירות
		יוצא משטח בית הספר ללא רשות	שלילי	תדירות
		מאיים על תלמידים אחרים	שלילי	תדירות
		גורם נזק כבד לרכוש	שלילי	תדירות
		מסית תלמידים כנגד תלמיד אחר (לחרם, להתעללות, להשפלות)	שלילי	תדירות
		מרבה להכתיב את רצונותיו לתלמידים אחרים	שלילי	תדירות
	סגור עצמי	מייצג את עמדותיו מול מורים ומול צוות בית הספר	חיובי	תדירות
		פועל כדי לממש את זכויותיו באמצעות פנייה לסמכות (הזכות להאריך את זמן המבחן, הזכות לשבת קרוב ללוח, הזכות לבחור סדנה או חוג וכו')	חיובי	תדירות

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
ממד תפקוד		עומד על זכויותיו מול חבריו לכיתה (על הזכות לשמור על רכושו האישי, על הזכות לשמור על גופו ועל הזכות להשתתף בפעילויות וכו')	חיובי	תדירות
		מתאר לפני תלמידים או אנשי צוות קשיים הנובעים מהלקות שלו ("קשה לי לזכור מה נאמר בכיתה", אינני שומע היטב", אינני מספיק להעתיק מהלוח")	חיובי	תדירות
		מסביר מה עוזר לו להתמודד עם קשייו ("אני צריך שידברו לאט ובקול", "יעזור לי לשבת קרוב ללוח")	חיובי	תדירות
	שמירה על כללי בית הספר	מפר את כללי בית הספר (תקנון) בזמן השיעור (מדבר בטלפון נייד, שותה ואוכל וכו')	שלילי	תדירות
		נשמע להוראות המורה התורן בהפסקה	חיובי	תדירות
		נשמע להוראות המורה בכיתה	חיובי	תדירות
		משוטט בשטח בית הספר בשעת השיעורים	שלילי	תדירות
		הופעתו אינה הולמת את כללי בית הספר (לבוש שאינו הולם, פירסינג, וכו')	שלילי	תדירות
		נעדר מבית הספר ללא הצדקה	שלילי	תדירות
	התנהגות מינית חריגה	מביע מסרים מיניים בוטים באופן מילולי או לא מילולי	שלילי	תדירות
		נוגע באברים אינטימיים בגופו בפומבי	שלילי	תדירות
		נוגע באבריהם האינטימיים של אחרים	שלילי	תדירות
		חושף את איבריו האינטימיים בפומבי	שלילי	תדירות
		נוגע בגופם של אחרים למרות התנגדותם	שלילי	תדירות

הערה: לפירוט אודות הסולם ראה דו"ח פיתוח